

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KIELCACH**

**PLAN DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
NA 2025 ROK**

Zatwierdzam:

Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska

mgr inż. Witold B. Kozda

Kielce, grudzień 2024 r.

I. Roczny plan działalności kontrolnej.

Roczny plan działalności kontrolnej został sporządzony w celu wypełnienia zadań kontrolnych, jakie powinny być zrealizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach na terenie województwa świętokrzyskiego. Swym zakresem obejmuje działania przewidziane do realizacji w 2025 roku.

W uaktualnionej ewidencji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach wg stanu na dzień 16.12.2024 r. znajduje się 4480 zakładów i innych jednostek organizacyjnych. Tabela rocznego planu kontroli z wyjazdem w teren stanowi odrębny dokument opracowany na potrzeby Roczno planu działalności kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach na rok 2025.

W województwie świętokrzyskim jest 81 zakładów, na terenie których znajdują się instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego (łącznie 99 instalacji) oraz 7 zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 7 zakładów zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR). Lista instalacji, które podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego, w podziale na branże, stanowi załącznik nr 1, natomiast wykaz zakładów ZDR i ZZR został zawarty w pkt 6.

Roczny plan działalności kontrolnej obejmuje kontrole kompleksowe i problemowe zakładów oraz cykle kontrolne zakładów (przewidziane do realizacji przez GIOŚ). Wyznaczenie zakładów do kontroli przeprowadzono w oparciu o corocznie aktualizowaną ewidencję zakładów z podziałem według kategorii ryzyka oddziaływania zakładów na środowisko z zastosowaniem analizy wielokryterialnej, przyjęte cele działalności kontrolnej i priorytety oraz o dostępne zasoby kadrowe Wydziału Inspekcji. Szczegółowe zasady przygotowania planu kontroli i wyboru zakładów opisano w pkt 10.

Plan jest dokumentem opracowanym w oparciu o zatwierdzone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska „*Wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2025 r.*”, które nawiązują do „*Wytycznych...*” z poprzedniego roku, w zakresie kontynuacji wszystkich ustawowych zadań IOŚ i również utrzymują prymat kontroli interwencyjnych jako reakcji na informacje o łamaniu prawa ochrony środowiska. Wytyczne wskazują, że absolutnym priorytetem na 2025 r. są działania związane:

- ze ściganiem przestępstw przeciwko środowisku, w tym w zakresie gospodarki odpadami,
- z ochroną wód przed zanieczyszczeniem.

Plan został przygotowany z uwzględnieniem sporządzonego przez GIOŚ Aneksu do dokumentu Informatycznego Systemu kontroli, dotyczącego planowania kontroli - dokument p.n. *Informatyczny System Kontroli Część I. Zasady prowadzenia kontroli 3. Planowanie kontroli 3.1. Zasady sporządzania planów kontroli (Sygnatura dokumentu I.3.1. wersja 03).*

Jednym z zadań ustawowych IOŚ jest działalność kontrolna, w szczególności:

- kontrola przestrzegania prawa o ochronie środowiska oraz decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska;
- ściganie przestępstw oraz wykroczeń przeciwko środowisku, w tym wnoszenie i popieranie aktów oskarżenia;
- transgraniczne przemieszczanie odpadów;
- współdziałanie w zakresie ochrony środowiska z innymi organami kontroli, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, innymi organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego oraz obrony cywilnej, a także organizacjami społecznymi;
- przeciwdziałanie poważnym awariom.

Plan działalności kontrolnej jest dokumentem, który składa się z części opisowej przedstawiającej zakres działań Wydziału Inspekcji oraz Wydziału Zwalczania Przemysłowej Szkodliwej Środowiskowej. Dokument ten zawiera:

- zestawienie ilości kontroli zaplanowanych do realizacji przez Wydział Inspekcji (podano w pkt 10 str. 16),
- listę instalacji, które podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego, w podziale na branże (załącznik nr 1),
- wykaz zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wraz z ogólną oceną znaczących zagadnień dotyczących bezpieczeństwa oraz odniesieniem do art. 264d ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (zamieszczony w pkt 6),
- plan kontroli drogowych realizowanych w 2025 r. (załącznik nr 2),
- plan ilościowy działań WZPŚ na rok 2025 (załącznik nr 3).

Na potrzeby planu sporządzono tabelaryczne zestawienie zawierające wykaz zakładów wytypowanych do kontroli przez Wydział Inspekcji (jako odrębny dokument) oraz wykaz przewidzianych do kontroli:

- instalacji IPPC ze wskazaniem zakładu, na terenie którego instalacja jest eksploatowana,
 - zakładów ZDR i ZZR,
- jako odrębny dokument.

Przy sporządzaniu planu kontroli uwzględniono ogólną ocenę znaczących zagadnień dotyczących środowiska i następujące kryteria i uwarunkowania:

1. Zadania przewidziane do realizacji w 2025 r. wykonywane są z uwzględnieniem:

- a) kontroli interwencyjnych jako reakcji na informacje o nieprawidłowościach w zakresie ochrony środowiska, których przeprowadzenie ma pierwszeństwo przed innymi kontrolami;
- b) kontroli planowych, polegających na sprawdzeniu wypełniania obowiązków wynikających z przepisów prawa oraz decyzji administracyjnych przez zakłady, dla których częstotliwość kontroli została określona przepisami prawa;
- c) kontroli planowych, których realizacja umożliwia przygotowanie raportów, sprawozdań i informacji oraz realizację zadań kontrolnych wynikających z zawartych porozumień.

2. Cykle kontrolne.

W 2025 r. przewiduje się przeprowadzenie 2 nowych cykli, których przedmiotem będzie kontrola:

- a) instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych;
- b) postępowania z odpadami powstałymi w wyniku ogłoszonego stanu klęski żywiołowej po powodzi w 2024 r. na terenie kraju.

3. Cele kontrolne.

Na rok 2025 zostały ustalone 64 ogólnopolskie cele kontrolnych, z czego 61 przechodzi z roku poprzedniego. Dodane zostają trzy nowe cele:

- (48) Kontrola przestrzegania warunków określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- (63) Kontrola postępowania z pofermentem pochodzącym z biogazowni innych niż biogazownie rolnicze;

– (64) Kontrola przestrzegania warunków dotyczących wód opadowych i roztopowych wprowadzanych do wód lub do ziemi lub do urządzeń wodnych, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.

Nazwy dwóch celów wskazanych poniżej zostały dostosowane do nazewnictwa zmienionego w ustawie o nawozach i nawożeniu:

– (32) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE;

– (33) Kontrola warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE w rolnictwie, wyprodukowanych w instalacjach, w tym w biogazowniach rolniczych.

Wykaz celów kontroli:

- (1) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w zakresie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (wytwórców, zbierających, przetwarzających, transportujących, pośredników w obrocie odpadami i sprzedawców odpadów).

- (2) Kontrola gospodarowania odpadami komunalnymi.

- (3) Kontrola przestrzegania przepisów przez podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami palnymi w miejscach stwarzających ryzyko wystąpienia pożaru.

- (4) Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie termicznego przekształcania odpadów.

- (5) Kontrola weryfikacji spełnienia wymagań dotyczących możliwości uznania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny.

- (6) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach przez wytwórców odpadów niebezpiecznych (z wyłączeniem wytwórców pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego).

- (7) Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących gospodarowania odpadami przez podmioty wytwarzające odpady drewnianych podkładów kolejowych oraz przetwarzających te odpady.

- (8) Kontrola zagospodarowania odpadów azbestu usuwanych z pokryć dachowych, instalacji i innych urządzeń i konstrukcji.

- (9) Kontrola realizacji obowiązków przez prowadzących składowiska odpadów.

- (10) Kontrola przestrzegania przez transportujących odpady przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dla transportu odpadów.

- (11) Kontrola stosowania przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych.

- (12) Kontrola gospodarki odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych.

- (13) Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami w miejscach niekorzystnie przekształconych i rekultywowanych z wykorzystaniem odpadów (wyrobiska pożwirowe, pokopalniane itp.).

- (14) Kontrola procesu rekultywacji składowisk odpadów.

- (15) Kontrola w zakresie gospodarki odpadami medycznymi i weterynaryjnymi.

- (16) Kontrola przestrzegania warunków decyzji dotyczących uznania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny.

- (17) Kontrola przestrzegania przepisów oraz posiadanych decyzji przez wytwórców paliwa alternatywnego z odpadów, także w zakresie poprawności dalszego sposobu ich zagospodarowania przez kolejnych posiadaczy.

- (18) Kontrola obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, połączona z aktualizacją spisu zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz opuszczonych obiektów unieszkodliwiania odpadów.
- (19) Kontrola terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych w celu oceny realizacji zadania ujętego w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 „Rekultywacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych” przewidywanego do wykonania w latach 2009-2010.
- (20) Kontrola przestrzegania przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
- (21) Kontrola przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.
- (22) Kontrola przestrzegania przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej.
- (23) Kontrola przestrzegania przepisów o bateriach i akumulatorach.
- (24) Kontrola w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności.
- (25) Kontrola wytwórców olejów odpadowych oraz podmiotów prowadzących odzysk i regenerację olejów odpadowych.
- (26) Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
- (27) Kontrola przestrzegania przepisów obowiązujących w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów z uwzględnieniem „Planu Inspekcji Transgranicznego Przemieszczania Odpadów”.
- (28) Kontrola prawidłowości realizacji międzynarodowego przemieszczania odpadów, w tym niebezpiecznych, w szczególności poprzez kontrolę instalacji wytwarzających lub przetwarzających te odpady.
- (29) Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.
- (30) Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.
- (31) Kontrola podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.
- (32) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE.
- (33) Kontrola warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE w rolnictwie, wyprodukowanych w instalacjach, w tym w biogazowniach rolniczych.
- (34) Kontrola w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.
- (35) Kontrola gospodarstw rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów warunkowości.
- (36) Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych.
- (37) Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin.
- (38) Kontrola spełniania wymagań przez producentów produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.

- (39) Kontrola spełniania wymagań przez użytkowników produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.
- (40) Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.
- (41) Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych.
- (42) Kontrola wypełniania obowiązków wynikających z udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.
- (43) Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska.
- (44) Kontrola zgodności wyrobów z zasadniczymi lub innymi wymaganiami przestrzegania Dyrektywy 2000/14/WE w sprawie emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń.
- (45) Kontrola zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw.
- (46) Kontrola zawartości siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.
- (47) Kontrola przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.
- (48) Kontrola przestrzegania warunków określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
- (49) Kontrola jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.
- (50) Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
- (51) Kontrola w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych.
- (52) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych.
- (53) Kontrola w zakresie zgodności dostępu i wykorzystania zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi oraz podziału korzyści z ich wykorzystania.
- (54) Kontrola przestrzegania obowiązków przez podmioty wprowadzające do obrotu drewno i produkty z drewna.
- (55) Kontrola spełniania wymogów przez silniki spalinowe przeznaczone do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach.
- (56) Kontrola produktów i odpadów produktów w zakresie spełniania wymagań określonych w unijnym prawodawstwie harmonizacyjnym w obszarach, w których organem nadzoru rynku wskazano IOŚ.
- (57) Kontrola realizacji zarządzeń pokontrolnych.
- (58) Kontrole w zakresie przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia.
- (59) Kontrola w zakresie realizacji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w zakresie dotyczącym gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gminy.
- (60) Kontrola, podczas której wprowadzane są dane i informacje do centralnej ewidencji emisyjności budynków.
- (61) Kontrola podmiotów odprowadzających ścieki przelewami burzowymi komunalnej kanalizacji ogólnospławnej do śródlądowych wód powierzchniowych.
- (62) Kontrola podmiotów wytwarzających z odpadów nawozy i środki poprawiające właściwości gleby w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o odpadach.

- (63) Kontrola postępowania z pofermentem pochodzącym z biogazowni innych niż biogazownie rolnicze.
- (64) Kontrola przestrzegania warunków dotyczących wód opadowych i roztopowych wprowadzanych do wód lub do ziemi lub do urządzeń wodnych, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.

Zgodnie z wytycznymi GIOŚ, nie jest wymagane wykorzystanie wszystkich określonych celów kontroli w planie na 2025 r. Z pośród ww. celów do kontroli planowanych zakładów ujętych w planie kontroli nie wykorzystano celu 5, 6, 8, 10, 13, 16, 17, 19, 29, 42, 44, 52, 56, 58, 61, 63 i 64. Wyszczególnione cele mogą zostać zrealizowane w kontrolach pozaplanowych zakładów.

Zadania wynikające z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2022, co wiąże się z obowiązkiem sprawozdawczym w tym zakresie:

- terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych w celu oceny realizacji zadania ujętego w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 „Rekultywacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych” przewidzianego do wykonania w latach 2009-2010,
- organizacji odzysku, podmiotów zbierających oraz instalacji do przetwarzania ZSEE,
- instalacji do przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów,
- punktów zbierania pojazdów, stacji demontażu pojazdów,
- podmiotów wytwarzających odpady medyczne oraz spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych,
- obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych,
- aktualizacji spisu zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz opuszczonych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych,
- przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi,
- zagospodarowania osadów ściekowych,
- podmiotów zaangażowanych w gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- zakładów, w których występują urządzenia o zawartości oleju zawierającego PCB powyżej 5 dm³ oraz o stężeniu PCB powyżej 50 ppm,
- wytwórców olejów opadowych, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów oraz przekazywania ich do zagospodarowania podmiotom do takiego działania uprawnionym,
- postępowania z olejami odpadowymi, w pierwszej kolejności odzyskiem przez regenerację, a jeśli jest to niemożliwe ze względu na stopień zanieczyszczenia poddanie olejów opadowych innym procesom odzysku,
- prawidłowości realizacji międzynarodowego przemieszczania odpadów, w tym niebezpiecznych, w szczególności poprzez kontrole instalacji wytwarzających lub przetwarzających te odpady,
- podejmowanie działań mających na celu wykrywanie przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku, w tym w zakresie nielegalnego międzynarodowego przemieszczania odpadów,
- prowadzenie szkoleń służb kontrolujących transgraniczne przemieszczanie odpadów oraz prowadzenie wspólnych akcji inspekcyjnych z Krajową Administracją Skarbową, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, Policją.

4. Transgraniczne przemieszczanie odpadów oraz kontrola transportu odpadów w strumieniu krajowym

Do wykonania w 2025 r. przewidziana jest realizacja wspólnych akcji kontrolnych, w tym wykonywanie kontroli wspólnie z Krajową Administracją Skarbową transportów odpadów w strumieniu transgranicznym, także tych podlegających rejestracji w systemie SENT oraz w strumieniu krajowym w związku z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 9 października 2023 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie towarów, których przewóz jest objęty systemem monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi, które weszło w życie 12.01.2024 r.

Dzięki temu systemem monitorowania SENT zostało objęte 11 rodzajów odpadów niebezpiecznych tj. farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje. Zmiany w przepisach pozwolą na szersze monitorowanie przewozów odpadów niebezpiecznych na terenie kraju, które najczęściej były porzucane i co pozwoli skuteczniej zapobiegać prowadzeniu gospodarki odpadami w szarej strefie.

Wspólne akcje dotyczą również udziału WIOŚ w realizacji projektów inspekcyjnych IMPEL Odpady i TFS oraz współpracy z Krajową Administracją Skarbową, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, Policją w zakresie przeciwdziałania nielegalnemu przemieszczaniu odpadów, w tym w zakresie oceny przewożonych towarów pod kątem klasyfikacji ich do odpadów.

5. Pozostałe działania.

- Kontrole w terenie bez ustalonego podmiotu obejmujące: rozpoznania w terenie zgłoszeń dotyczących „zanieczyszczenia środowiska” celem wykrycia sprawcy i zbadania skali zagrożenia dla ludzi i środowiska, kontrole drogowe przewozu towarów niebezpiecznych lub odpadów (akcje kontrolne przeprowadzane z innymi organami) oraz oceny towaru lub odpadu, tj. działania, o których mowa w dokumencie Informatycznego Systemu Kontroli o sygnaturze I.5.2.

- Rozpoznanie w terenie zgłoszenia dotyczącego „zanieczyszczenia środowiska”, w tym poważnej awarii, z nieustalonym sprawcą zdarzenia. Przekazane informacje nie określają sprawcy zdarzenia i w związku z tym nie jest możliwe określenie zakładu (podmiotu), gdzie powinna być wykonana kontrola. W tym przypadku konieczne jest natomiast dokonanie rozpoznania w terenie, celem wykrycia sprawcy i zbadania skali zagrożenia dla ludzi i środowiska. Z podjętych czynności spisywany jest protokół kontroli, którego wzór został określony w ISK w załączniku I.5.2.2. *Protokół kontroli - zanieczyszczenie środowiska*.

- Akcje kontrolne przewozu towarów niebezpiecznych lub odpadów przeprowadzane z innymi organami - w przypadku transportu odpadów, inspektorzy IOŚ koncentrują się na sprawdzeniu, czy występuje transgraniczne przemieszczanie odpadów oraz czy spełnione są wszystkie wymagania w tym zakresie. W przypadku akcji kontrolnych sporządza się jeden protokół kontroli dla jednego dnia kontroli, według wzoru określonego w ISK w załączniku I.5.2.1. *Protokół kontroli – kontrole TPO*, wybierając cel kontroli nr 1.

- Ocena towaru lub odpadu - na wniosek organów służby celnej oraz Straży Granicznej WIOŚ przeprowadza ocenę towarów mogących stanowić odpady. Organy Celne lub Straży Granicznej występują do wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska z wnioskiem o dokonanie oceny przewożonego przez granicę towaru w przypadku wątpliwości, czy spełnia on definicję odpadu w rozumieniu krajowych i międzynarodowych przepisów o odpadach. Do wniosku dołączane są dokumenty przewozowe i dokumentacja fotograficzna towaru. Działanie to może być przeprowadzone jako analiza dokumentacyjna bez ustalonego podmiotu. W przypadku, gdy posiadana dokumentacja nie jest wystarczająca do zajęcia stanowiska konieczne jest przeprowadzenie oględzin transportowanego towaru.

Wówczas wymagany jest wyjazd w teren, zatem kontrola dokumentów stanowić będzie element przygotowania do kontroli w terenie. Inspektor sporządza protokół kontroli według wzoru określonego w dokumencie w załączniku I.5.2.1. *Protokół kontroli – kontrole TPO*, wybierając cel kontroli nr 2. Na podstawie ustaleń kontroli sporządzana jest opinia, którą WIOŚ przekazuje do organu wnioskującego.

- Analizy badań automonitoringowych przekazywanych przez zakład, o których mowa w dokumencie Informatycznego Systemu Kontroli o sygnaturze I.5.3.1 – *Adnotacja z kontroli w oparciu o dokumenty na podstawie badań automonitoringowych*. Kontrole oparte na analizie badań automonitoringowych przeprowadzane są dla każdego komponentu środowiska oddzielnie.

- Analizy dokumentów z wyłączeniem badań automonitoringowych - o których mowa w dokumencie *Informatycznego Systemu Kontroli o sygnaturze I.5.3.2 – Adnotacja z kontroli w oparciu o dokumenty z wyłączeniem badań automonitoringowych*. Ustalenia kontroli dokumentacyjnej mogą stanowić podstawę m.in. do wydania przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska określonych dokumentów, takich jak np. opinia, stanowisko itp.

- Kontrole dokumentacyjne bez ustalonego podmiotu w zakresie oceny towaru, przed wydaniem opinii dla urzędów celnych - inspektor IOŚ ocenia na podstawie otrzymanej od wnioskującego organu dokumentacji czy dany towar stanowi odpad oraz dokonuje jego klasyfikacji. Inspektor dokumentuje przeprowadzenie oceny towaru w systemie ISK generując i podpisując adnotację zgodnie ze wzorem dokumentu załącznik I.5.3.3. *Adnotacja z kontroli dokumentacyjnej bez ustalonego podmiotu (przed wydaniem opinii dla urzędów celnych dotyczącej odpadów)*. Po dokonaniu oceny towaru, inspektor sporządza i przesyła swoją opinię do organu, który zwrócił się z wnioskiem o przeprowadzenie jego oceny.

Służby celne mogą zwrócić się z prośbą o opinię, czy zatrzymane do kontroli celnej produkty spełniają wymagania określone w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o bateriach i akumulatorach*. Inspektor sporządza wówczas adnotację zgodnie ze wzorem dokumentu: załącznik I.5.3.4. *Adnotacja z kontroli dokumentacyjnej bez ustalonego podmiotu (przed wydaniem opinii dla urzędów celnych dotyczącej baterii)*. Ustalenia poczynione na podstawie przedłożonej przez służby celne dokumentacji technicznej wpisywane są w pkt 1. Po dokonaniu oceny produktów, inspektor sporządza i przesyła swoją opinię do organu, który zwrócił się z wnioskiem o przeprowadzenie jego oceny.

- Postępowania administracyjne jako Organ I Instancji w zakresie wymierzania kar pieniężnych.

6. Działalność kontrolna w ZZR i ZDR dot. przeciwdziałania awarii przemysłowej.

W 2025 r. zgodnie z uzgodnieniem zawartym, w oparciu o art. 269a ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz.U. z 2024 poz. 54 ze zm.), pomiędzy Świętokrzyskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska a Świętokrzyskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej ustalono, że Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach przeprowadzi kontrole w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania poważnej awarii w 2 Zakładach Zwiększonego Ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnej awarii oraz w 2 Zakładach Dużego Ryzyka (ZDR) wystąpienia poważnej awarii.

W przypadku ZDR Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach przeprowadzi wspólne kontrole z Państwową Strażą Pożarną w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania poważnej awarii.

Realizując porozumienie z dnia 12 marca 2013 r. zawarte pomiędzy Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska, Głównym Inspektorem Pracy oraz Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej w sprawie rozpoznawania, minimalizacji skutków oraz usuwania skutków

poważnych awarii, wspólna kontrola WIOŚ, PSP i PIP w wybranym zakładzie zostanie przeprowadzona po wcześniejszym uzgodnieniu z PIP.

6.1. Ogólna ocena znaczących zagadnień dotyczących bezpieczeństwa w odniesieniu do zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.

Wg stanu na dzień 1 grudnia 2024 r. na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonuje 14 zakładów stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej objęte wymogami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniającej, a następnie uchylającej dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz. Urz. UE, pozycja L 197 z dnia 24 lipca 2012 r.), zwanej także dyrektywą SEVESO III. Wymagania dyrektywy SEVESO III zostały wdrożone do przepisów krajowych poprzez zmianę ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz zmianę ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska.

Na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. *w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138)*, na terenie województwa świętokrzyskiego 7 zakładów zostało zaliczonych do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) oraz 7 zakładów zostało zaliczonych do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR). Z dniem 11 października 2024 r. nastąpiła zmiana prowadzącego zakład dużego ryzyka zlokalizowany w Woli Żydowskiej. Zgodnie z przesłanym do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach pismem z dnia 25.11.2024 r. Spółka Barter S.A. z siedzibą ul. Legionowa 28, 15-281 Białystok przejęła od Novatek Green Energy Sp. z o.o. Terminal Gazowy Gołuchów, zlokalizowany w Woli Żydowskiej, stając się prowadzącym przedmiotowy zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Prowadzący zakład poinformował, że na obecnym etapie funkcjonowania obiektu nie jest planowana zmiana charakteru prowadzonej działalności zakładu oraz instalacji.

Wykaz Zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

- 1) PERN S. A. ul. Wyszogrodzka 133, 09-410 Płock – Baza Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym, ul. Kościelna 4, 26-115 Skarżysko Kościelne;
- 2) PERN S. A. ul. Wyszogrodzka 133, 09-410 Płock – Baza Paliw Nr 17 w Baryczy, Barycz 85, 26-200 Końskie;
- 3) GASPOL S. A., al. Jana Pawła II 80, 00-175 Warszawa – Terminal LPG w Sędziszowie, 28-340 Pawłowice;
- 4) BARTER S. A., ul. Legionowa 28, 15-281 Białystok – Terminal Gazowy Gołuchów w Woli Żydowskiej, Wola Żydowska 59, 28-404 Kije;
- 5) BAŁTYKGAZ Sp. z o.o. ul. Sobieskiego 5, 84-230 Rumia – Baza Gazu Płynnego Leszcze, Leszcze 15, 28-400 Pińczów;
- 6) Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki "Siarkopol" S.A. w Grzybowie, Grzybów 34 – Zakład Produkcji Chemicznej w Dobrowie, 28-200 Staszów;
- 7) MESKO S.A. ul. Legionów 122, 26-111 Skarżysko-Kamienna – Zakład MESKO zlokalizowany przy ul. Ekonomii 8, 26-110 Skarżysko – Kamienna.

Wykaz Zakładów o Zwiększonym Ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

- 1) ENEA Elektrownia Połaniec S. A., Zawada 26, 28-230 Połaniec;
- 2) SSE Polska Sp. z o. o. z siedzibą w Rogowie Sobóckim, ul. Wrocławska 58, 55-050 Sobótka, Skład Materiałów Wybuchowych w Glinianach, 27-530 Ożarów;
- 3) SSE Polska Sp. z o. o. z siedzibą w Rogowie Sobóckim, ul. Wrocławska 58,

55-050 Sobótka, Skład Materiałów Wybuchowych w Woli Tesserowej, 28-366 Małogoszcz;

- 4) SSE Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Rogowie Sobóckim, ul. Wrocławska 58, 55-050 Sobótka, Skład Materiałów Wybuchowych Kielce, ul. Na Stole, 25-100 Kielce;
- 5) NITROERG-SERWIS Sp. z o.o. Oddział Świętokrzyski, Skład Materiałów Wybuchowych w Woli Morawickiej, 26-026 Morawica;
- 6) Air Products Sp. z o.o., ul. Komitetu Obrony Robotników 48, 02-757 Warszawa, Zakład: Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Samsonowicza 2, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski;
- 7) MAXAM Polska Sp. z o.o, Chocianowiec 206, 59-140 Chocianów, Skład Materiałów Wybuchowych „Rykoszyn” w msc. Rykoszyn, 26-065 Piekoszów.

O zaliczeniu zakładów do kategorii ZDR lub ZZR decyduje rodzaj oraz ilość substancji niebezpiecznych znajdujących się w zakładzie.

W przypadku 5 zakładów zaliczonych do kategorii ZZR zlokalizowanych na terenie województwa świętokrzyskiego czynnikiem kwalifikującym przedmiotowe zakłady do grupy ZZR jest magazynowanie substancji niebezpiecznych w postaci materiałów wybuchowych. W przypadku pozostałych dwóch zakładów zaliczonych do ZZR czynnikiem kwalifikującym zakłady do tej grupy jest obecności substancji niebezpiecznych mogących stwarzać zagrożenie dla środowiska ze względu na swoje właściwości fizykochemiczne.

Zakłady zaliczone do zakładów o dużym ryzyku to zakłady branży zbrojeniowej i chemicznej, bazy paliw i terminale gazu płynnego. Substancje niebezpieczne występujące w zakładach ZDR ze względu na swoje właściwości stwarzają zagrożenia wybuchowe, pożarowe i toksyczne, zagrożenia dla środowiska naturalnego, oraz zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi.

W trakcie kontroli zakładów ZZR i ZDR, planowanych do wykonania w 2025 roku zostanie sprawdzona realizacja zagadnień określonych w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz zagadnień szczegółowych w celu faktycznego sprawdzenia funkcjonowania zakładu, w tym wybranych elementów systemu zarządzania bezpieczeństwem i przeciwdziałania wystąpienia poważnej awarii.

Ustalenia kontroli w przewidzianych do kontroli zakładach ZDR i ZZR obowiązkowo będą odnosiły się do:

- zgłoszenia zakładu (ZZR, ZDR),
- programu zapobiegania awariom (ZZR, ZDR),
- systemu zarządzania bezpieczeństwem (ZZR, ZDR),
- udostępnienia informacji na temat środków bezpieczeństwa i sposobu postępowania w przypadku wystąpienia awarii przemysłowych oraz podania do publicznej wiadomości innych wymaganych informacji (ZZR, ZDR),
- Raportu o bezpieczeństwie (ZDR),
- Wewnętrznego Planu Operacyjno-Ratowniczego (ZDR),
- Zewnętrznego Planu Operacyjno-Ratowniczego (ZDR),
- obowiązku corocznego przekazania wykazu substancji niebezpiecznych wg stanu na ostatni dzień roku (ZDR).

6.2. Realizacja zapisów art. 264d ust. 1 ustawy dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska

Świętokrzyski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, w oparciu o art. 264d ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, nie wydawał decyzji w sprawie grupy zakładów, których zlokalizowanie względem siebie może spowodować efekt domina. Niniejsza informacja została zawarta w piśmie KW PSP w Kielcach, przedłożonym do tut. Inspektoratu

7. Kontrole zakładów, na terenie których funkcjonują instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 31 zakładach, na terenie których znajdują się instalacje podlegających pod obowiązek posiadania pozwolenia zintegrowanego, na 81 zakładów tego typu będących w ewidencji WIOŚ.

Kontrole te będą realizowane w ramach celu 47.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli łącznie 39 instalacji IPPC.

8. Raportowanie działań kontrolnych.

- ❖ Przekazanie do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w wyznaczonych terminach informacji niezbędnych do sporządzenia ustawowo wymaganych raportów:
 - a) **do dnia 17 lutego 2025 r.** za rok 2024 sprawozdania z działalności kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach – zestaw danych GUS OŚ-2b;
 - b) przekazanie wyników kontroli przeprowadzonych w gospodarstwach rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów warunkowości, w układzie okresowych zestawień:
 - **do dnia 4 lipca 2025 r.**, za okres od 1 grudnia 2024 r. do 30 czerwca 2025 r.;
 - **do dnia 5 grudnia 2025 r.**, za okres od 1 lipca 2025 r. do 30 listopada 2025 r.;
 - c) **do dnia 28 lutego 2025 r.** informacji za rok 2024 wynikającej z art. 168a ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*;
 - d) **do dnia 14 marca 2025 r.** informacji za rok 2024 o wynikach kontroli zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej;
 - e) **do dnia 31 sierpnia 2025 r.** danych za rok 2024 do Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń;
 - f) **do dnia 19 lutego 2025 r.** danych nt. przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych w 2024 r.
- ❖ Uzgodnienie, w trybie art. 269a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, z właściwym komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej wykazu zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej do kontroli w 2026 r. – **do dnia 15 października 2025 r.**
- ❖ Przekazanie do GIOŚ propozycji podmiotów do ujęcia w planie kontroli użytkowników zasobów genetycznych na rok 2026, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 19 lipca 2016 r. *o dostępie do zasobów genetycznych i podziale korzyści z ich wykorzystania* – **do dnia 31 października 2025 r.**
- ❖ Przekazanie do GIOŚ informacji z realizacji przepisów rozporządzenia PEiR (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna, niezbędnych do przygotowania sprawozdania do Komisji Europejskiej – **do dnia 28 marca 2025 r.**
- ❖ Przekazanie do GIOŚ w wyznaczonych terminach, informacji niezbędnych do sporządzania raportów z cykli kontrolnych, tj.:

- a) **do dnia 28 lutego 2025 r.** danych dotyczących podmiotów odprowadzających ścieki bezpośrednio do rzeki Wisły, które w pozwoleniach wodnoprawnych albo zintegrowanych posiadają określone dopuszczalne stężenia chlorków i siarczanów oraz związków biogenych pod przestrzegania warunków określonych w tych pozwoleniach;
- b) **do dnia 28 lutego 2025 r.** danych dotyczących realizacji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta obowiązków wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dotyczących nieczystości ciekłych powstających na terenie gminy.
- ❖ Przekazanie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa oraz do wiadomości GIOŚ wyników kontroli stosowania programu działań, spełnienia obowiązku posiadania planu nawożenia azotem i stosowania nawozów zgodnie z planem nawożenia azotem przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz podmioty prowadzące działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy za rok 2024, w oparciu o dane, które zostały przekazane przez WIOŚ do GIOŚ na potrzeby przygotowania *Informacji o realizacji zadań Inspekcji Ochrony Środowiska w 2024 r.*, w terminie – **do 30 czerwca 2025 r.**
 - ❖ Przekazanie do GIOŚ tabeli wykonania planu działania, zawierającej dane, wspólnych z Państwową Inspekcją Sanitarną kontroli, w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, w terminie – **do 31 października 2025 r.**
 - ❖ Aktualizacja na stronie internetowej WIOŚ wykazu zawierającego liczbę instalacji, które podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego, w podziale na branże, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości, według stanu na koniec każdego kwartału, w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po końcu danego kwartału.
 - ❖ Przekazanie do właściwego miejscowo Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska GIOŚ sprawozdań z pomiarów hałasu wykonywanych w 2024 r. w ramach kontroli, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a i lit. b ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, niezbędnych do wprowadzenia tych danych do Ekoinfonetu w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie systemu informatycznego Inspekcji Ochrony Środowiska „Ekoinfonet” – **do dnia 31 stycznia 2025 r.**
 - ❖ Przekazanie do właściwego miejscowo Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska GIOŚ informacji niezbędnych do zaktualizowania rejestrów terenów z przekroczeniem pól elektromagnetycznych, prowadzonego na podstawie art. 124 ustawy – Prawo ochrony Środowiska, **do dnia 31 marca 2025 r.** (na wzorze przekazanym z Departamentu Monitoringu Środowiska **do dnia 31 stycznia 2025 r.**).
 - ❖ Przekazanie do GIOŚ informacji o wynikach kontroli przestrzegania przepisów art. 29 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. *o substancjach chemicznych i ich mieszaninach*, w zakresie przypisanym Inspekcji Ochrony Środowiska w wyznaczonym terminie.
 - ❖ Przekazywanie do GIOŚ sprawozdania w zakresie przestrzegania przez sprzedawców żywności oraz organizacje pozarządowe przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności – **za rok 2025 do dnia 31.12.2025 r.**

- ❖ Przekazanie do GIOŚ informacji o realizacji zadań IOŚ w 2024 r. w wyznaczonym terminie.
- ❖ Przekazanie sprawozdania z działalności kontrolnej za rok 2024, w terminie wyznaczonym przez Wojewodę.
- ❖ Przekazanie rocznej analizy skarg i wniosków w terminach wyznaczonych przez Wojewodę i GIOŚ.

9. Zasady przeprowadzania kontroli.

Zasady prowadzenia kontroli ujęte zostały szczegółowo w *Informatycznym Systemie Kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska*. W dokumencie o sygnaturze I.4.1 zostały przedstawione zasady przygotowania do kontroli w terenie (Wersja dokumentu 05, obowiązuje od 1.01.2023 r.), gdzie wskazano literalnie czynności poprzedzające rozpoczęcie działań kontrolnych. Każda osoba biorąca udział w kontroli składa oświadczenie o braku podstaw do wyłączenia z kontroli jest składane przez każdą osobę biorącą udział w kontroli. Oświadczenie składane jest w przypadku kontroli zakładu w terenie oraz kontroli opartej o dokumentację.

W uzasadnionych przypadkach przygotowany jest program kontroli oraz listy kontrolne. Procedurę opracowywania programów kontroli planowych i pozaplanowych opisano w dokumencie „*Zasady sporządzania programu kontroli*” sygnatura I.4.2. Wersja 01, zgodnie ze wzorem określonym w Złączniku I.4.2.1. *Szablon programu kontroli*.

Dla kontroli planowych cele kontroli ustala się zgodnie z przyjętymi celami w rocznym planie kontroli, natomiast dla kontroli pozaplanowych cele kontroli ustala się zgodnie z przyjętą numeracją i nazewnictwem celów w ISK. Zakres kontroli zależy od charakteru oraz rodzaju kontroli i uwzględnia zagadnienia, które podlegają sprawdzeniu oraz inne aspekty środowiskowe. W przypadku kontroli kompleksowych przy ustalaniu celu oraz zakresu kontroli uwzględniana jest zasada 20/80, czyli w taki sposób dobrane są zagadnienia do kontroli, aby 20% problemów ekologicznych obejmowało 80% wpływu na środowisko.

Zasady postępowania w przypadku kontroli pozaplanowych opisano w dokumencie „*Przyjmowanie kontroli pozaplanowych do realizacji*” (sygnatura I.3.3. Wersja 01). Decyzję o przeprowadzeniu kontroli pozaplanowej, rodzaju i terminu jej realizacji podejmuje się na podstawie analizy wniosku, po zebraniu niezbędnych informacji do jego rozpatrzenia pod kątem celowości i zasadności przeprowadzenia kontroli.

10. Zasady sporządzania planu kontroli zakładów

Zasady przygotowania planu kontroli zostały szczegółowo opisane w *Informatycznym Systemie Kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska – CZĘŚĆ I. Zasady prowadzenia kontroli 3. Planowanie kontroli 3.1. Zasady sporządzania planów kontroli (Aneks do zasad sporządzania planów kontroli obowiązujący od dnia 8.12.2022 r. Sygnatura dokumentu I.3.1. Wersja 03)*.

Przy planowaniu uwzględniono zasadę objęcia kontrolą zakładów z poszczególnych kategorii zagrożeń, dla których określone zostały odpowiednie częstotliwości kontroli: *dokument w ISK: „Kategoryzacja zakładów” sygnatura: I.2.3. Wersja 03*.

Przy typowaniu zakładów do kontroli wzięto pod uwagę:

- wymogi prawne (krajowe lub unijne) oraz inne polecenia, na podstawie których wybrane instalacje muszą być kontrolowane co roku lub nie rzadziej niż raz na 3 lata;
- wyniki ostatniej kontroli – zakłady, u których stwierdzono w ramach ostatniej kontroli naruszenia wymienione w punktach od 2.1 do 2.4 (zgodnie z dokumentem I.5.4.) niezależnie od ich aktualnej kategorii wynikającej z analizy wielokryterialnej;

- dostępne zasoby kadrowe oraz inne uwarunkowania i problemy zdiagnozowane na terenie województwa;
- rezerwę czasową na kontrole prowadzone na podstawie badań automonitoringowych;
- rezerwę czasową na kontrole pozaplanowe, w tym interwencyjne;
- rezerwę czasową na czynności określone w art. 10b ustawy o IOŚ.

Oprócz powyższego wzięto pod uwagę wyznaczone obszary priorytetowe na rok 2025, tj. ściganie przestępstw przeciwko środowisku, w tym w zakresie gospodarki odpadami oraz działania związane z ochroną wód przed zanieczyszczeniem.

W planie kontroli zakładów ujęto zakłady zaliczone do I kategorii ryzyka – 8 zakładów, z II kategorii ryzyka - 40, zakłady z III, IV i V kategorii zostały umieszczone w planie w związku z koniecznością realizacji cykli kontrolnych, a także koniecznością przygotowania wymaganych raportów, sprawozdań i informacji, a także realizacji zadań kontrolnych w odniesieniu do instalacji IPPC oraz wynikających z zawartych porozumień. Przy typowaniu zakładów wzięto również pod uwagę wymaganą częstotliwość kontroli dla zakładów, na terenie których funkcjonują instalacje wymagające pozwoleń zintegrowanego – nie rzadziej niż raz na 3 lata.

W planie uwzględniono kontrole 30 podmiotów prowadzących produkcję rolną, które w bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych przechowują lub stosują nawozy lub nawozy naturalne (cel 31). Ponadto, kontrole podmiotów prowadzących produkcję rolną, w tym działy specjalne produkcji rolnej oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy będą wykonane poza ustalonym planem np. w związku ze zgłaszanymi interwencjami.

W planie przewidziano kontrole 11 gmin (ze 102 z terenu województwa świętokrzyskiego) w zakresie celu 41, tj. wykonywanie zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych. Zgodnie z zaleceniem GIOŚ, w ramach tych kontroli będą przeprowadzane również kontrole dotyczące realizacji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie dotyczącym gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gminy (cel 59).

Zgodnie z wytycznymi GIOŚ:

- kontrole z nadzoru rynku w 2025 r. w obszarze emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (cel 44) ograniczono wyłącznie do kontroli pozaplanowych prowadzonych w trybie skargowym/interwencyjnym;
- WIOŚ w Kielcach przeprowadzi 1 kontrolę w zakresie spełnienia wymogów przez silniki spalinowe (cel 55) w związku z pismem GIOŚ znak: DI-PPA.415.9.2024 z dnia 15.10.2024 r.;
- podmioty do kontroli w zakresie celu 36 tj. *przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych* wytypowano z wykorzystaniem zestawień przesłanych przez GIOŚ,
- realizacja celu 45 oraz 46 w województwie świętokrzyskim będzie się odbywała poprzez pobranie próbki oleju ciężkiego oleju opałowego oraz oleju do silników statków żeglugi śródlądowej);
- planowanie kontroli w zakresie obrotu drewnem przeprowadzono w oparciu o „wytyczne do planowania działalności Inspekcji Ochrony Środowiska dot. kontroli podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów prawa wynikających z rozporządzenia PEiR (UE) nr 995/2010 ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna” (cel 54).

Zmienne parametry, które wzięto pod uwagę podczas planowania wyjazdów terenowych na rok 2025 to:

- liczba inspektorów, która będzie wykonywała pracę w terenie - 25 uprawnionych inspektorów (bez inspektorów Wydziału Zwalczenia Przestępczości Środowiskowej),

- zmienne zasoby kadrowe pozostające w dyspozycji do prowadzenia działań kontrolnych, co jest uwarunkowane sytuacją losową pracownika (istotny parametr dodany na podstawie dotychczasowych doświadczeń WIOŚ w Kielcach),
- możliwość przeprowadzenia kontroli terenowych przez inspektora od 10 - 30 kontroli,
- czas przewidziany na każdy z rodzajów kontroli (kompleksowe, problemowe),
- liczba kontroli do wykonania w ramach cykli kontrolnych,
- rezerwa czasu przeznaczona na kontrole nieujęte w planie – kontrole pozaplanowe przedział 65 %,
- cele brane pod uwagę podczas kontroli przeprowadzanych w danym roku,
- liczba zakładów, w których należy przeprowadzić badania/pomiary,
- liczba zakładów posiadających wdrożony system EMAS lub ISO 14001.

W ustalonym rocznym planie kontroli zakładów udział kontroli kompleksowych wynosi 8,4 %, natomiast kontroli problemowych 91,6 % (w odniesieniu do 178 kontroli zakładów wyznaczonych do realizacji).

Roczny plan kontroli na 2025 rok obejmuje:

Kontrole związane z wyjazdem w teren	
Kontrole planowe związane z wyjazdem w teren	178
Kontrole pozaplanowe związane z wyjazdem w teren	331
Ogółem kontrole związane z wyjazdem w teren	509

Kwartalny plan kontroli typowych związanych z wyjazdem w teren obejmuje:

Rodzaj kontroli	Kontrole związane z wyjazdem w teren				Razem
	Planowana liczba kontroli w kwartale				
	I	II	III	IV	
Kompleksowe	4	4	4	3	15
Problemowe	35	55	52	21	163
Ogółem	39	59	56	24	178

Uzasadnienie:

1. Przyjęta liczba kontroli w terenie planowych i nieplanowych: od 10 do 30 kontroli na inspektora na rok z uwagi na różny charakter kontroli, ich trudność oraz wytypowany zakres kontrolny.
2. Uzasadnienie dla przyjętej liczby kontroli kompleksowych:
W oparciu o dotychczasowe doświadczenia kontrolne przyjęto mniejszą liczbę kontroli kompleksowych na rzecz kontroli problemowych.
3. Uzasadnienie dla przyjętej rezerwy czasu pozostawionej na pozaplanowe kontrole, w tym związane ze skargami i wnioskami o interwencji:
Zgodnie z Informatycznym Systemem Kontroli do kontroli pozaplanowych terenowych zalicza się kontrole zakładu w terenie nie ujęte w planie kontroli (na wniosek, inwestycyjne, kontrole interwencyjne, inne), co aktualnie wiąże się głównie z podejmowaniem działań w związku z wpływającymi do WIOŚ interwencjami oraz rozpatrywaniem wniosków w trybie art. 41a ustawy o odpadach. Jako kontrole pozaplanowe są realizowane również tzw.

kontrole w terenie bez ustalonego podmiotu. Rezerwę czasową 65% na przeprowadzenie tego typu działań kontrolnych przyjęto w oparciu o dotychczasowe doświadczenia kontrolne. W stosunku do roku 2024 rezerwa ta pozostaje niezmienną w odniesieniu do kontroli planowych, natomiast zmienia się sama ilość kontroli planowych przewidzianych do realizacji (o 2,2 % mniej w stosunku do roku 2024), co wynika z konieczności uwzględnienia rezerwy czasowej na czynności określone w art. 10b ustawy o IOŚ, które realizowane są obecnie w pewnym zakresie również przez Wydział Inspekcji. Przyjęta rezerwa dla kontroli planowych wynika z konieczności wpisania do planu określonej liczby podmiotów, w tym:

- zakładów objętych cyklami kontrolnymi,
- zakładów wskazanych do kontroli zgodnie z zaleceniem GIOŚ,
- kontroli zakładów, których realizacja umożliwi przygotowanie raportów, sprawozdań i informacji oraz realizację zadań kontrolnych wynikających z zawartych porozumień,
- kontroli instalacji IPPC uwzględniając zalecaną częstotliwość przeprowadzania działań.

Przy opracowaniu planu uwzględniono zasoby kadrowe (jako zmienny parametr, istotny dla realizacji działań kontrolnych) oraz wytyczne dokumentu Informatycznego Systemu Kontroli IOŚ „Zasady sporządzania planów kontroli” Sygnatura dokumentu I.3.1. Wersja 03.

W oparciu o powyższe dokonano wyboru zakładów i wygenerowano odrębny dokument stanowiący listę zakładów objętych planem. Do każdego zakładu wyznaczono cel kontrolny, zgodnie z ogólnokrajową listą celów kontrolnych na 2025 r.

11. Plan pracy Wydziału Zwalczenia Przystępczości Środowiskowej na rok 2025

W Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Kielcach od 1 października 2022 r. funkcjonuje Wydział Zwalczenia Przystępczości Środowiskowej, ukierunkowany na zwalczanie szeroko pojętej przystępczości przeciwko środowisku. Wydział został utworzony w ramach przekształcenia Działu do Walki z Szarą Strefą w Wydziale Inspekcji.

Wydział Zwalczenia Przystępczości Środowiskowej został utworzony w celu realizacji następujących zadań:

- ❖ wykonywania kontroli pozaplanowych, interwencyjnych wybranych podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska, pod kątem właściwego gospodarowania odpadami, których działalność przyczynia się do funkcjonowania tzw. „szarej strefy”,
- ❖ wykrywania przystępstw przeciwko środowisku określonych w Kodeksie karnym oraz wykroczeń określonych w Kodeksie wykroczeń i innych ustawach,
- ❖ współdziałania w zakresie ochrony środowiska oraz wykonywanych kontrolach z innymi organami kontrolnymi, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz organami administracji publicznej,
- ❖ współdziałania z Departamentem Zwalczenia Przystępczości Środowiskowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- ❖ współdziałania z Komendą Wojewódzką Policji w Kielcach w zakresie ochrony środowiska,
- ❖ przeprowadzania kontroli przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach przez podmioty korzystające ze środowiska w zakresie nielegalnego zbierania i przetwarzania odpadów,

- ❖ przeprowadzania kontroli przestrzegania przepisów ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji przez podmioty korzystające ze środowiska w zakresie nielegalnego demontażu pojazdów,
- ❖ przeprowadzania kontroli przestrzegania przepisów ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym przez podmioty korzystające ze środowiska w zakresie nielegalnego zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu,
- ❖ wykonywania zadań określonych w przepisach o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów w zakresie nielegalnego transgranicznego przemieszczania zużytych pojazdów i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- ❖ przeprowadzania niezbędnych pomiarów lub badań, w tym pobierania próbek lub wykonywania innych czynności kontrolnych, w tym z użyciem bezzałogowych statków powietrznych, w celu ustalenia na kontrolowanym terenie stanu środowiska oraz oceny tego stanu w świetle przepisów o ochronie środowiska w zakresie przeciwdziałania tzw. „szarej strefie” w gospodarce odpadami,
- ❖ w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia przeciwko środowisku podejmowania czynności określonych w art. 10b ust. 2 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, w tym m.in.:
 - obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych, w tym technik satelitarnych i bezzałogowych statków powietrznych, obrazu zdarzeń oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom,
 - gromadzenia i zabezpieczania dowodów popełnienia przestępstw lub wykroczeń,
 - żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz przesłuchiwanie osób w zakresie niezbędnym dla ustalenia stanu faktycznego,
 - dokonywania oględzin pomieszczeń i innych miejsc,
 - zatrzymywania lub przeszukiwania pojazdów przewożących towary oraz kontroli dokumentów związanych z przewozem towaru, jeżeli zachodzi podejrzenie przewożenia odpadów,
- ❖ wykonywania kontroli transportów odpadów wynikających z ustawy o odpadach, ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów i rozporządzenia (WE) Nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przemieszczania odpadów (we współdziałaniu z IK.II),
- ❖ dokonywania analizy i oceny przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie rozpoznawanych miejsc porzucania odpadów, w tym potencjalnych miejsc występowania pożarów.

W Wydziale Zwalczania Przystępności Środowiskowej obecnie zatrudnionych jest: naczelnik oraz 9 inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska posiadających uprawnienia. Jedna z tych osób przebywa obecnie na urlopie macierzyńskim i jest zastępowana przez pracownika zatrudnionego na umowę o zastępstwo, nieposiadającego uprawnień inspektora IOŚ. Osoba ta w 2024 r. odbywała kurs przygotowawczy (obecnie zakończyła kurs i przystąpiła do egzaminu). Z wszystkich powyższych osób, 6 może podejmować działania w systemie 24 godzinnym przez 7 dni w tygodniu.

Zadania priorytetowe

- ❖ przeprowadzenie kontroli podmiotów z wniosków interwencyjnych WIOŚ, GIOŚ oraz innych podmiotów z 2023 r. i 2024 r., których ze względu na ograniczenia kadrowe nie było możliwości wykonać w bieżącym roku,
- ❖ przeprowadzenie kontroli podmiotów, wobec których w 2023 r. i 2024 r. prowadzono działania rozpoznawcze w trybie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska,
- ❖ zakończenie zaległych postępowań administracyjnych w zakresie wstrzymania działalności oraz nałożenia kar pieniężnych,
- ❖ przeprowadzanie okresowych kontroli drogowych transportujących odpady w ruchu krajowym i międzynarodowym. Działania będą prowadzone w porozumieniu z funkcjonariuszami Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Krajowej Administracji Skarbowej lub Straży Granicznej. Przedmiotowe kontrole będą realizowane w stałej częstotliwości, raz w miesiącu, w różnych miejscach. W razie potrzeby Inspektorzy będą poddawać analizie ewidencję odpadów zamieszczoną w rejestrze BDO pod kątem rzetelności wykonywanych transportów odpadów (np. pod kątem dostarczenia odpadów do odbiorcy),
- ❖ kontrola ujawnianych miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów. Działania będą prowadzone we współpracy z innymi właściwymi organami i służbami, w szczególności w porozumieniu z organami samorządowymi i Państwową Strażą Pożarną. Inspektorzy w ramach wykonywanych działań będą weryfikować w terenie zidentyfikowane miejsce porzucenia odpadów ze szczególnym uwzględnieniem ich właściwego zabezpieczenia przed dostępem osób trzecich. O każdym przypadku stwierdzonych nieprawidłowości mogących m.in. doprowadzić do zagrożenia pożarowego będą informowane właściwe organy. WIOŚ na bieżąco będzie monitorować postępy w zakresie prowadzonych postępowań innych organów związanych z wykrytymi odpadami,
- ❖ identyfikacja miejsc i podmiotów nielegalnie gospodarujących odpadami, w szczególności odpadami niebezpiecznymi. Działaniami będą objęte miejsca, o których pozyskano informacje na podstawie wniosków o interwencje oraz ujawnionych w ramach działań własnych. Działania w pierwszej kolejności będą prowadzone w oparciu o unormowania art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, przy założeniu zmaterializowania się przesłanek umożliwiających jego zastosowanie. Działania te będą prowadzone w porozumieniu z funkcjonariuszami Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Krajowej Administracji Skarbowej i Straży Granicznej oraz w oparciu o stałą wymianę informacji z tymi służbami, w oparciu o działania analityczne oraz wykorzystanie nowoczesnych środków technicznych, w tym bezzałogowych statków powietrznych. W przypadku ujawnienia powiązań danego podmiotu gospodarującego odpadami z podmiotami z innych województw, w uzgodnieniu z Departamentem Zwalczenia Przystępczości Środowiskowej GIOŚ będą podejmowane działania w celu przeprowadzenia kontroli krzyżowych,
- ❖ identyfikacja miejsc i podmiotów dokonujących nielegalnego demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz sprowadzających pojazdy z terenu Unii Europejskiej i spoza UE z przeznaczeniem do demontażu na części,
- ❖ identyfikacja miejsc i podmiotów dokonujących nielegalnego przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- ❖ identyfikacja potencjalnych miejsc porzucania lub zakopywania odpadów, w tym na terenie wyrobisk poeksploatacyjnych złóż kruszyw naturalnych,

- ❖ w przypadku kontroli prowadzonych w zakresie gospodarowania odpadami, udzielanie instruktażu przypominającego o obowiązkach wynikających z przepisów ochrony środowiska, w tym szczególnie ustawy o odpadach,
- ❖ weryfikacja miejsc, w których zostały porzucone odpady niebezpieczne, zidentyfikowane przez WIOŚ w latach wcześniejszych.

Czas pracy Wydziału Zwalczania Przystępczości Środowiskowej będzie w 80 % przeznaczony pod realizację zadań interwencyjnych i prewencyjnych (kontrole interwencyjne oraz działania z art. 10b ustawy o IOŚ) oraz w 20 % w zakresie współpracy z organami ścigania i innymi służbami w zakresie przeciwdziałania i wykrywania przestępstw oraz wykroczeń przeciwko środowisku.

Poniżej przedstawiono miernik czynności do osiągnięcia w 2025 r. wykonywanych w trybie art. 10b ustawy o IOŚ. Jako poziom wyjściowy przyjęto ilość czynności wykonanych w 2024 r.

STAN OBECNY	STAN DOCELOWY	MIERNIK
53 notatki (120 czynności)	54 notatki (121 czynności)	Liczba czynności wykonanych w trybie 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska

Ilość działań wykonywanych w trybie art. 10b ustawy o IOŚ jest ściśle powiązana z ilością wykonywanych kontroli.

Dodatkowo, do realizacji spraw w trybie art. 10b ustawy o IOŚ, jest zaprowadzona ewidencja wykonanych działań oraz ich efektów.

Założenia do osiągnięcia

- ❖ ograniczanie działalności podmiotów nielegalnie zbierających lub przetwarzających odpady oraz dokonujących nielegalnego obrotu odpadami, w tym fikcyjnego,
- ❖ ograniczenie nielegalnego demontażu pojazdów wycofanych z eksportacji,
- ❖ ograniczenie nielegalnego zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- ❖ analiza i ocena potencjalnych miejsc porzucania odpadów, potencjalnych miejsc, w których mogą występować pożary,
- ❖ monitorowanie działań podejmowanych przez organy samorządowe w zakresie usuwania odpadów magazynowanych lub składowanych w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych.

II. Upowszechnianie informacji o środowisku i jego ochronie.

- ❖ Umieszczanie w serwisie internetowym oraz na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach informacji o aktualnych działaniach WIOŚ.
- ❖ Współpraca z dziennikarzami polegająca na dostarczaniu informacji, udzielaniu wywiadów i uczestniczeniu w spotkaniach prasowych, programach i audycjach w roli ekspertów.
- ❖ Udział na zaproszenie Głównego Inspektora oraz w wybranych inicjatywach lokalnych dotyczących problematyki ochrony środowiska, m.in. w debatach, targach, konferencjach, seminariach, szkoleniach, warsztatach, itp.

III. Udział w pracach legislacyjnych.

Opiniowanie projektów opracowanych przez GIOŚ.

Kielce, 23.12.2024 r.

Naczelnik Wydziału Inspekcji
mgr Dorota Barczyńska-Kargul

NACZELNIK
Wydziału Zwalczania
Przestępczości Środowiskowej
mgr inż. Filip Jędrzejkiwicz

Wykaz załączników:

- **Załącznik nr 1** - lista instalacji, które podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego, w podziale na branże,
- **Załącznik nr 2** - plan kontroli drogowych realizowanych w 2025 r.
- **Załącznik nr 3** - plan ilościowy działań WZPŚ na rok 2025

